

kregen de Tsjechen nogal veelvuldig pakketten toegezonden en dan volgden aldus Adler, *'in weitem Abstand Österreicher und Reichsdeutsche, während die Holländer sehr wenig erhielten.'*¹ Inderdaad liet uit ons land het Rode Kruis niets van zich horen; het was alleen de Groep-2000 die pakketten naar Theresienstadt zond (werk van mevrouw Wijsmuller-Meyer), maar die verzending kwam in september '44 als gevolg van de Spoorwegstaking tot stilstand. Nadien kwamen in de eerste maanden van '45 alleen van de Stockholmse vertegenwoordiger van de Londense Repatriëringsdienst nog enige pakketten voor Nederlanders binnen: druppels op een gloeiende plaat. Van het Nederlandse Rode Kruis te Londen (*The London Committee of the Netherlands Red Cross Society*) werd niets ontvangen. Het gevolg van dit alles was dat de 'aristocratie' van pakketten-ontvangers geen Nederlanders onder haar leden telde. Die 'aristocratie' was, dat spreekt vanzelf, bijzonder bevoorrecht; enkele malen trachtte de *Ältestenrat* dan ook te bereiken dat diegenen die regelmatig pakketten ontvingen, van een deel van hun rantsoenen afstand zouden doen, maar die pogingen mislukten, hoofdzakelijk doordat de pakketten-ontvangers de middelen bezaten om functionarissen van het ghettestuur om te kopen. *'Nur wenige der mit Paketen reichlich Versorgten waren sich'*, schrijft Adler, *'ihrer sozialen Pflichten bewusst. Kein Wunder, dass sich Neid und Hass regten. In den Zimmern und auf den Gängen wurden leckere Mahle genossen, und daneben wühlten verhutzelte Greise im Abfall.'*²

*

Twee gebeurtenissen die zich in '44 in Theresienstadt afgespeeld hebben, dienen wij nog kort te beschrijven: het bezoek van een delegatie van het Internationale Rode Kruis en de vervaardiging van een documentaire film van het *Altersghetto*.

In de lente van '44 kon het Internationale Rode Kruis (op het beleid van deze organisatie gaan wij in hoofdstuk 9 dieper in) verlof krijgen van de Duitsers, een inspectiebezoek aan Theresienstadt te brengen. Het vond plaats op verzoek van het Deense Rode Kruis; de delegatie die tot Theresienstadt toegelaten werd, bestond uit twee Denen (hoofdamtbenaren van de departementen van buitenlandse en van binnenlandse zaken) en een Zwitser (een

¹ A.v., p. 367.   ² A.v.